

Vlada zdaj čaka, kaj store rudarji.

Na poziv, da se premogari vrnejo na delo na temelju vladnega zaključka za štirinajst odstotkov povišane meze, se ni odzval še nihče. Vojaštvo v Kansasu za varstvo "prostovoljcev". Enomesečna stavka je pokazala veliko solidarnost med rudarji.

Spoštni premogovni položaj.

Prvi mesec velike premogarske stavke — ki je bila tehnično prekinjena 11. novembra — je minil, toda prvi boj se je šele začel. Stavka faktično še traja in rudarji se nahajajo v tem momentu v položaju, ko se morajo borovati na samu za izboljšanje svojih razmer, temveč tudi za ohranitev svoje organizacije.

Položaj je danes sledeči:

Vlada je po krachu washingtonske konference sklenila počakati "nekaj časa", da vidi, kaj store rudarji. Po vseh okoliščinah mehek premoga je nabit naznanilo kurivnega upravitelja Garfielda, ki poziva rudarje na delo pod pogojem, da se jim poviša plača za 14 odstotkov, kakor je sklenila vlada. Vladni krogi so mnenja, da poteče najmanj en teden predno se pokaže rezultat poziva. Trije dnevi so že pretekli, toda odzval se ni nihče. Garfield in justični tajnik Palmer grozita, da bo vsekakor, "ki otira premogovo premo-ga, ostro kaznovan; vsaj bo rudar, operator ali kdorkoli."

V Kansasu je pozvanih 1800 zveznih vojakov in milicijarjev v aktivno službo za protekcijo "prostovoljcev", ki bodo kopali premog v takozvanih odprti jamah; obenem je guvernir Allen najel 400 kazencev za delo v jamah.

Georges Creek Coal Company v Cumberlandu, Md., je zaprla svoje rove za nedolgočas. Ko je vlada izvedela za ta čin, je takoj uvedla prelaskavo z grožnjo, da bo kaznila rove.

Pomankanje premoga narašča z vsakim dnevom. V državi Iowa so zaprli vse žele, cerkve in druga javna poslopja. V Chicagu name-rjavo zapreti vse manj potrebne industrije. Včeraj se je vršila konferenca gubernorjev iz držav, v katerih se producira premog, toda zaključki nam še niso znani. Konferenca je bila v Chicagu. V mnogih mestih je zmanjkalo premoga za domačo porabo.

Iz rudarskih okrožij prihajajo glasovi, da premogari ne bodo delali za štirinajst odstotkov večje plače. Druge vesti se glase, da bodo zahtevali rudarji na poljih trdega premoga, ki imajo enake zahteve kot njihovi tovaršarji na poljih mehkega premoga. Aretirani premogari v Sheridanu, Wyo., so bili v soboto izpuščeni.

Namestnik justičnega tajnika govori o ostrih odredbah in nastopu.

Washington, D. C. — C. B. Ames, namestnik justičnega tajnika Palmerja, je podal izjavo, v kateri pravi, da bo vlada nastopila proti voditeljem strokovno organizirane delavske in podjetniške, ki ovirajo produkcijo premoga. Poslutila se bo Leverjevega zakona.

Izjava Samuel Gompersa, predsednika Ameriške delavske federacije.

Washington, D. C. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, je podal kratko in odločno izjavo, ki kaže, da strokovno organizirano delavstvo predloži sodnijsko prepoved, ki je bila izdana proti rudarjem, vsakim sodiščem.

Samuel Gompers pravi med drugim: "Mr. Lewis in Mr. Green so prišla danes popoldne k meni. Po (Dolje na 3. str., 1. kol.)

JOŽE KOPAC V PARIZU.

Pariz. — Semkaj so prišli slovenski poslanci iz Primorja, med njimi tudi znan socialist Jože Kopac. Poslanci so bili v Parizu namenjeni, da popravijo — ako je še kaj mogoče popraviti — kar je bilo doslej zavestnega po jugoslovanskih mirovniških delegatih s osirom na primorske kraje, katerim preti najhujša nevarnost. Kopac in tovariši odidejo morda v London in tudi v Ameriko, ako bo treba.

SENATOR OBTOŽEN VOLILNIH SLEPARIJ

Newberry iz Michigana in 134 njegovih pristaev pod obtožbo korupcije.

MILJON DOLARJEV JE ŠLO ZA GLASOVE.

Grand Rapids, Mich. — Velika škoda je izrekla obtožba proti demokratskemu senatorju Trumanu H. Newberryju, štirinajst njegovim kampanjskim lajtnarjem in 120 drugim manjšim političnim lučim v Michiganu zaradi volilnih sleparij, korupcije, zarote in zlorabe pošte. Sleparija in korupcija se je vršila ob času senatorjskih volitev leta 1918, ko je Newberry v primarnih volitvah porazil Henry Forda. Obtožnica pravi, da je bila Newberryjeva volilna kampanja protipostavna, kajti njegovi pristaši so potrošili skoraj milijon dolarjev za korupcije in okrog \$100,000 tega fonda so agitatorji porabili v svoje privatne svrhe. Sleparije, ki jih navaja obtožnica, so nečuvane in pokazujejo vso gnulobu v starih kapitalističnih strankah. Obtožen je med drugimi tudi senatorjev brat v Detroitu, ki je dal \$99,000 za volilno kampanjo.

Zakon, po katerem je senator Newberry obtožen, določa denarno globo v vsoti \$10,000 in dve leti zapora kot najvišjo kazen.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV V KANSAS CITYJU.

Kansas City. — Tukaj je zastavkalo v soboto 2000 zaviračev in drugih uslužbencev na železnici, ki se stekajo v to mesto. Krajevni upravitelj železniških družb so hitro apelirali na zvezno vlado, da naj pošlje čete, ki bodo čuvale stavkokaže.

EMMA GOLDMAN BO DEPARTIRALA.

Washington, D. C. — Departament za delo je odredil, da se deportira znana anarhistka Emma Goldman. Najbrže bo poslana v Rusijo.

MEHIKA DOBI ULTIMATUM?

Washington, 30. Nov. — Tukaj se je razširila govorica, da je državni departament pošlje ultimatum mehiški vladi z zahtevo, da mora biti konzularni agent Jenkins izpuščen v gotovem času. Iz El Pasa poročajo, da so ro-jalke čete v Fort Bliss dobile povelje, da se pripravijo na odhod v 24 urah, če bo treba.

VLADA V BELGRADU SE JE ODLOČILA ZA OROŽJE

Velike demonstracije v Ljubljani proti d'Annunziju in Italiji sploh.

ITALIJANSKI MONARHISTI SE BOJE ZA MONARHIJO.

Pariz, 30. nov. — Iz Belgrada je prišlo poluradno poročilo, da je jugoslovanski ministrski svet sklenil poslati se oborožene sile, ako Italijani prekorajšo demarkacijsko črto kjerkoli ob Jadranu. Tukajšnji italijanski mirovni delegatje pravijo, da se bo d'Annunzio odslej držal Reke in da ne bo več šli nikamor. Po njihovem mnenju so italijanske volitve prepričale fanatike, da nima opote pri ljudstvu.

Rim, 30. nov. — Poluradni "Tempo" piše, da "kritični moment za italijansko monarhijo je tukaj" in apelira na Italijane, da naj čuvajo zedinjeno Italijo v monarhistični obliki kot edino jamstvo proti razpadu države.

List piše: "Italijanske pokrajine od Alp do Sredozemskega morja so združene bolj idejno, kot pa realistično. Razni distrikti se razlikujejo po svojih potrebah in razmerah, toda monarhija je tista vez, ki nas drži vse skupaj. Monarhija je edina forma vlade, ki more obdržati zedinjenje in pod katero so mogoče gospodarske in socialne reforme. Ako poše monarhija, tedaj razpade Italija v avtonomne dele in separatizem."

Zeneva, 29. nov. — Iz Ljubljane poročajo, da so se tam vršile četrtke velikanske demonstracije proti d'Annunziju in Italiji sploh. Demonstracije so v položaju na ulicah nosili prapore z napisom "D'Annunzio mora vsteti." "Doli z Italijani!" Govorniki so na javnem shodu obsodili apatije zaveznikov in vrhovnega sveta v Parizu.

Razmerje med Italijo in Jugoslavijo je zelo napeto. Celotni Jugoslovani pravijo, da dogodki v Dalmaciji gotovo povzročijo vojno, ako italijanska vlada ne spremeni svojega stališča.

London, 29. nov. — Privatna depesha iz Pariza se glasi, da je Anglija zagotovila Jugoslavijo, da bo vrhovni svet mirovne konference takoj vzela v roke jadramski problem in ga rešil, tako da ne bodo trpeli jugoslovanski interesi.

VELIKA STAVKA TEKSTILNIH DELAVCEV.

Boston, Mass. — Splošna stavka tekstilnih delavcev ugrozi mnoga mesta v Novi Angliji. V Fall Riverju zastavka 1. decembra 35,000 delavcev, dočim glasuje v New Bedfordu 40,000 delavcev o vprašanju štrajka. V Maynardu je 2500 delavcev, že zapustilo tovarne.

FRANCOZ JE NA ČELU MEDNARODNEGA DELAVSKEGA BIROJA.

Washington, D. C. — Delegatje mednarodne delavske konference so pred zaključkom izvolili Alberta Thomasa, konservativnega delavskega voditelja iz Francije, za glavnega ravnatelja mednarodnega delavskega biroja, ki se ustanovi v področju lige narodov. Arthur Fontaine, tudi Francoz, je bil izvoljen stalnim predsednikom mednarodnega odbora. Thomas je služba je po sedanjih določbah le začasna, toda trajala bo najmanj tri leta.

MISTERIOZNE VESTI O POLOŽAJU V RUSIJI.

Ali je sovjetski kongres sklenil odpraviti boljševiško diktaturo in razpisati splošne volitve?

AMERIŠKA MISLIJA NA POTU V MOSKVO.

Zadnje dni je prišlo več misterioznih poročil, ki se nanašajo na mirovna pogajanja z ruskimi sovjeti in na notranji preobrat v sovjetski republiki. Poročila so lahko fabricirana in zakrivajo imperialistične načrte za nove intrige, lahko je pa tudi kaj resnice. Jasnosti se ni in zato jih objavljamo s rezervno.

Iz Kodanija in Stockholma trdovratno vstajajo vesti, da prihaja v sovjetski Rusiji notranji preobrat. Vse ruski sovjetski kongres, ki se je vršil aredi novembra (neko poročilo se je glasilo, da se kongres vrši šele v decembru), je sklenil, da se reorganizira vlada, da sovjeti umaknejo diktaturo in da se razpišejo splošne volitve za ustavodajno skupščino. Volitve se baje vrše v decembru in skupščina se odpre v januarju.

Poročila iz Kodanija, poslana škafki "Daily News" in datirano 27. novembra, se glasi, da je Maksim Litvinov zankal vesti o razpisu splošnih volitev. Litvinov je poslanec sovjetske Rusije in je te dni v konferenci s poslanecem Anglije zaradi zamene ujetnikov in eventualno o mirovniških pogojih.

Leti poročevalce javlja, da je dopisla iz Reval angleška mislija, obtožila in štirih članov, ki potujejo v Moskvo. Kaj je namen te stališča, ni poročeno. Na potu v Reval je tudi angleški general, ki je bil vrhovni poveljnik zavezniških čet v severni Rusiji. V poročilu (1. decembra) se odpravi mirno pogajanje med baltičskimi državami in sovjetsko Rusijo v Dorpatu.

Iz vseh teh misterioznih poročil se da sklepati dveje:

Rdeča armada sovjetske republike je prvič, odkar obstoji, izvajala veliko zmago istočasno na vseh frontah. Zdrobila je Judeniha in Kolčaka in zdaj drobi Denikina. To je prepričalo zavezniške, predvsem pa Anglijo, da je intervencija brezuspešna. Ententa je po osemnajstih meseh interventiranja morala spoznati, da glavnega namena ni dosegla: ruskega ljudstva ni pridobila na svojo stran, pač pa se je zgodilo ravno nasprotno: rusko ljudstvo se je oklenilo boljševiške vlade in z jekleno silo brani sadove revolucije proti reakcijskim carizma in svetovnega imperializma. Iz tega razloga se bliža konec intervencije in konec blokade. Misteriozne angleške mislije, ki hite v Rusijo, bi pomenile, da Anglija želi koncesije, predvsem trgovskih, kajti konec blokade znači, da bo sovjetska Rusija odprta zunanjemu svetu. Litvinov je baje dejal v Kodaniju, da ima sovjetska vlada na razpolago 400 milijonov rubljev v zlatu za nakup blaga v inozemstvu, kakor hitro bo odpravljena blokada. Na drugi strani se čuti boljševiški v Rusiji tako močno, da lahko upajo na večino in zato so dovolili splošne volitve in v tem pokažejo svetu, da so za demokracijo.

Ako pa to ni res, tedaj so vse omenjena poročila nova kamoflaza, ki zakriva mrežo diplomatskih infrag in povih manevrov, naprtenih proti ruski revoluciji. Mogoče ne bo treba dolgo čakati, da se spozna resnica.

Vladivostok, 25. nov. — Kolčakovske čete, ki so zapustile Omak, se še vedno umikajo na štiri, široki 165 verst. Ustaviti se mislijo v okolici Irkutsk, kjer se pripravljajo obrambna fronta. Boljševiško poročilo se glasi, da so sovjetske čete vplenile v Omak 120 topov in ujele 30,000 mož.

Poročila, da je Kolčak rezigniral, je bilo napačno. Odstopili so le njegovi ministri in Kolčak je pobilastil Pepeljeva, da sestavi novo vlado.

Obletnica jugoslovanske neodvisnosti.

Jugoslovani:—

Leto dnij je minilo, odkar se je v zmedli in grozi porušila stara sila habsburške avtokracije in se je položil temelj stavbi edinstva in svoboda jugoslovanstva. Današnji dan (1. december) se praznuje v domovini kot naroden praznik in v duhu so ameriški Jugoslovani danes s svojimi brati.

Praznik jugoslovanske neodvisnosti je velik obratni dan v zgodovini našega naroda, začetek nove dobe, rojstni dan novega življenja. Stoletne sanje močnih sre so dobile živo obliko. Neznosno tiranstvo, pod katerim je velik del našega naroda ječal, se je strmo-glavilo, raztrgani udje so postali ena telo, na obzorju se je narodu prikazala nada, da si bo mogel naprej sam določati način svojega življenja in si zgraditi hram svobode.

Vreden je dan, da ga narod priznaje in zapleše s neizbrisnimi črkami v svojo knjigo. Zato pošljimo danes jugoslovanskemu ljudstvu svoj iskreni pozdrav čez morje, čeleč mu iz dna srca, da se uresniči vsi tisti veliki ideali, za katere je bilo žrtvovanje toliko dragocenega življenja, za katere je narod prenašal nezrečno trpljenje, za katero je šel na svojo Golgato.

Toda ljubezni do svojega naroda v rojstnem kraju ne smemo ameriški Jugoslovani le na jezik. Ne navdušujemo se za narod ob kapljici "vine razjuga" in ob pozihari, kadar vrt sentimentalnost kakor "boljševski" sanjarstvo. Iz trudnih dni in se motne oči nezavedno zalivajo s solzami polnočnega navdušenja. Dovolj je bilo v naši preteklosti deklaracij in umetnega ogrevanja. Začetek našo nacionalne neodvisnosti pomeni novo dobo in ta zahteva novega dela. Rojstvo ni konec naporov, ni zadnja dosega ciljev. Široka in dolga, ne vedno gladka pot se odpira pred njim. Življenje vstaja s svojimi zahtevami in halogami in šel bo le, kdor postane njegov močni glas.

Mučenikom, ki so dali svoje najboljše in najdragocenejše kot žrtev za svetli ideal, v katerega so verjeli, podajamo danes svoj trbuhat častnega spomina. Radosti, ki gre izrednemu dnevu, priznavamo spoštljivo zasluženo pravico. Potem pa je treba, da se ozremo po polju, da vidimo, kako leži, kako je pripravljeno, kakšna je sete: in česa zahteva bodočnost od naših rok in duhov.

Jugoslavija je doživela svoj rojstni dan. Ali njen dom še davni ni tak, da bi mogli zapeti visoko pesem in dati skrbni slovo. Vse črno je nebo na eni strani, kjer so v največji nevarnosti jugoslovanske meje in trepeče na stoliščo jugoslovanskega ljudstva, da bo obsojeno pod tujo nadvlado, o grožnjače vse njegove svobode in sam njegov obstanek. Rešeno habsburškega despotizma strni v

strahu v oči italijanskemu imperializmu, šovinistično razvnetemu in nepristopnemu glasovom razuma in pravdičnosti. Se se ni pomenila prst na grobovih sednjih neštevilnih žrtveh in že grozi pošast novih krvavih vojn, ki si jih narod ne želi, a ki se vsiljujejo, dokler zatira orožje svobode in pravice. Premalo pa je svetlobe tudi doma, kjer vprašuje narod še vedno v opih in dvomih, kakšna in čigava bo njegova domovina. Narodna volja je hotela zedinjenje ali hotela ga je za blaginjo ljudstva, ne za povečanje moči posameznih osebnosti inrešnih krogov. Hotela je tudi svobodo, hotela je pravico naroda; da si sam določi svoje življenje in izgladi pot napredka, ki naj ga dovede do sreče in v družbo svobodnih narodov vanga sveta.

Le majhen del svetih narodovih želja se je doslej izpolnil. Ali nikdar se ne more narod odreči svojim praviem in nikdar več se ne sme zadržati v sladke sanje, v katerih bi mogel biti prevržen za prvorojenstvo, ne da bi opazil prevare.

Na to mladi ljubezen ameriških Jugoslovani do rojstnih bratov. Na to misli tudi ta dan, ki je posvečen spomenu na preteklost, a tudi delu za bodočnost. Na živa potrebe naroda misli ta ljubezen, ki je bolj delotvorna kakor sentimentalna, bolj kreпка kakor mehka.

Steviline in teške so naloge, ki jih mora jugoslovanski narod izvesti. Da doseže v resnici za kar se je bojeval in žrtvoval. Pri tem rešen in trdnem delu hočejo ameriški Jugoslovani pomagati svojim rodnim bratom, kolikor jim dopuščajo njih sile.

Danes na praznik neodvisnosti, ključ jugoslovanske Republike, Zdrženje vsem ameriškim Jugoslovanom, ki žele narodu v domovini resnično neodvisnost in svobodo, da se mu pridružijo za to delo, ki ne more biti končano, dokler niso doseženi tisti cilji, v katere veruje narod in za katere je nosil svoj križ. Čim večje so zapreke, tem trdnjeje mora biti naša odločnost, da jih premagamo in odstranimo. V dolgih stoletjih preteklega trpljenja ni omagal narod. Tudi sedanje težave nas ne smejo uplašiti, naj tudi grose in žugajo kakor peklenške pošasti in strahovi sodnega dneva.

Popolno edinstvo Jugoslovani je naš cilj, v tem edinstvu pa svojih, neodvisnost, blagostanje in kultura vanga naroda. Za te cilje smo pripravljeno delati in se bojevat. Da se uresniči ti čisti ideali, je naše vobčilo narodu na dan njegovega praznovanja. To je tudi misel našega pozdrava, prihajajočega iz naših sre z namenom, da doseže sreca bratov in sestra.

Živela svoboda! Živela pravica!

Izvrševalni odbor Jugoslov. Rep. Zdrženja.

RUDNIŠKI POSLOVODJA UBIT.

Sullivan, Ind. — 43-letni rudniški delovodja John Lammie je šel v rudnik, da ga pregleda, koliko je plena v njem. Ko se je približal mestu z lučjo, na katerem se je nahajalo nekaj plena, je nastala razstrelja, ki ga je ubila na mestu.

VOZNI LISTKI PO ŠEST CENTOV NA PRODAJ.

Chicago, Ill. — Cestnoželezniška družba je prišla prodajati vozne listke po šest centov. Kdor hoče imeti vozne listke po tej ceni, mora kupiti petdeset listkov.

VREME.

Oblačno in najbrže sneg, zmerni severovzhodni vetrovi. Isolnirni izhod 6:59 a. m. Zahod 4:20 p. m.

INDIJANCI SO OGLAVILI ŠEST KITAJCEV.

Monteruma, Mexico. — Polkovnik Frederico Elias, vojaški zapovednik v tem distriktu, je sporočil, da so Indijanci rodu Jakvljev napadli kitajske farmarje in jih šest oglavili. Ognali so s sabo vso živino in odnesli vse vrednosti.

25,000 DELAVCEV JE ZASTRAJ. KALO NA DUNAJU.

Dunaj, 29. nov. — Prihodnje soboto zastavka tukaj 25,000 delavcev, ki zahtevajo boljšo nagrado po 2000 kron oženjenim in tisoč kron samcem. Narodna skupščina je dovolila 67,000 kron povišanja civilnim uradnikom, poslanecem in članom vlade; zdaj zahtevajo tudi delavci svoje.

Inozemstvo.

Neutrálne države se ne stopijo v ligo narodov.

Haag, Holandija. — Med nevtralnimi državami je splošno razpoloženje, da počakajo z vstopom v ligo narodov toliko časa, dokler Združene države ne rešijo tega vprašanja. V švedskem in norveškem parlamentu je ta stvar odložena in Holandska je sklenila, da se ne bo bavila s tem vprašanjem še nekaj časa.

Grški kralj je pobegnil?

Ženeva. — Iz Lugana so poročali zadnji petek, da je grški kralj Aleksander pregnan iz Grške in da je na potu v Švico, kjer se pridruži očetu v Curihu. Kralj je bil zapleten pri nedavno odkriti zaroti proti ministrskemu predsedniku Venizelovu. Vest ni potrjena.

Nova revolucija na Portugalskem?

Madrid. — "El Imparcial" je objavil vest iz Lisabone, da se tam pripravlja nova revolucija komunistov. Vojasstvo je pripravljeno v svojih barakah.

Anglija dobi 70% nemških bojnih ladij.

Pariz. — Vrhovni svet je pravkar sklenil na priporočilo Anglije, da se razdeli nemška bojna mornarica med zaveznike. Anglija dobi največji delež, namreč 70 odstotkov, Francija dobi 10, Japonska 8 in Amerika dva odstotka.

Berlin. — Vest iz zanesljivih krogov se glasi, da Nemčija ne bo plačala bojnih ladij, ki so jih poplili nemški pomorščaki v Scapa Flowu. Nemška vlada smatra, da ona ne more biti odgovorna za delo pomorščakov v angleškem ujetništvu.

Britska barbarstva v Egiptu.

Pariz. — Tukaj poročajo, da je bilo od 25. oktobra ubitih sto egiptovskih revolucionarjev in 500 ranjenih v Aleksandriji in Kairu po angleških vojakih. Pred nekaj tedni je general Allenby, britski poveljnik v Egiptu, dobil iz Anglije 6000 vojakov, s katerimi je pojalil svoje vrste. Allenby je za segal večino orožja in streliva, ki so ga imeli revolucionarji, toda zadnji pravijo, da ne opuste boja, čeprav se morajo vojevati v gollini pestmi.

Francosi osvajajo turška mesta.

Carigrad. — Francooske okupacijske čete so zasedle Maras, Aintab in Ourfo, tri glavne postojanke v okolici Alepa, Sirija. V Aintabu so bili spopadi med Turki in Francozi.

Francoskega zbirka slik na prodaj.

London. — Neki večak, ki si je na Dunaju ogledal zbirko redkih slik in drugih umetnin, ki so bile lastnina pokojnega cesarja Francoskega, je izjavil, da je zbirka vredna 50 milijonov dolarjev. Ustanovil se je angleško-francosko-ameriški sindikat, ki kupi zbirko.

Denikin hvali rdečo armado.

Reval. Estonija. — Tukajšnji protibolševiški list je objavil intervju z generalom Denikinom, ki je zdaj prvič pohvalil sovjetsko rdečo armado. List piše: Ob času, ko je ves svet mislil, da je sovjetska vlada na robu padca, je rdeča armada potolkla svoje sovražnike na vseh frontah. Proti Judeniču je poslanih 120.000 mož, obenem pa so rdeče čete uničile Kolčaka in vrgle Denikina daleč proč od Moskve. Danes je znano, da rusna sovjetska armada šteje že dva milijona mož, ki so dobro izveščani in oboroženi. To ni več "rdeča", temveč ruska narodna armada, v kateri se bojujejo Rusi brez razlike na razred proti reakciji. General Denikin je dejal: "Njč več ne pravimo, da je rdeča armada banda demoraliziranih postopcev. Priznavamo, da je rdeča armada vojaška sila, skrbno in dobro organizirana in opremljena vsemi potrebščinami, s katero moramo resno računati."

"Japonska je sovražnik socialne pravičnosti," je dejal japonski delegat.

Washington, D. C. — M. Masumoto, delavski delegat iz Japonske na mednarodni delavski konferenci, je dejal zadnji teden pred vsemi delegati, da je japonska vla-

da avtokratična in sovražnik socialne pravičnosti. Dalje je rekel, da je zastoj boriti se za osemenjeni delavnik in druge delavske olajšave na Japonskem, dokler je na krmlju sedanja avtokracija.

Davek na kapital v Nemčiji.

Berlin. — V narodni zbornici je bil te dni sprejet zakon, ki nalaga visoc davek na kapital in dedščine. Zakon je bil sprejet kljub srditosti opoziciji od strani nacionalcev.

"Strojne puške ožive habsburško monarhijo," pravi Karl.

Pariz. — Iz Švice poročajo, da je izjavil bivši knez Ludvig Windischgratz in ožji prijatelj cesarja Karla, da je zadnji rekel pred njim sledeče: "Vpostavljenje habsburške dinastije v Avstriji je vprašanje strojnih pušk in ententa ne bo mogla tega preprečiti."

Španija je prekinila vezi s sovjetsko Rusijo.

Madrid. — Minister zunanjih zadev je dejal v parlamentu zadnje dni, da je španska vlada pretrgala stike s sovjetsko Rusijo iz razloga, ker je bil namestnik poslanstva dvakrat napaden v Petrogradu. Socialistični poslanec Savoriti je protestiral proti akciji Španije, rekoč, da je to tiranški čin.

Prva ženska v angleškem parlamentu.

Plymouth, Anglija. — Lady Nancy Astor, po rodu Američanka in žena viskanta Astorja, je bila izvoljena pri izrednih volitvah pred dvema tednoma v okrožju Sutton poslanki v nižjo zbornico. Dobila je 14.494 glasov, delavski kandidat Gay 9292 in liberalci Foote 4139 glasov. Dobila je večino ženske glasove in zato je zmagała.

Turki sultan je bras moči in apelira na Paris.

Pariz. — Vlada turškega sultana je apelirala na mirovno konferenco, da naj hitro reši zadevo Turčije, kajti v otomanskem cesarstvu je prava anarhija in kmalu ne bo nobene odgovorne vlade, ki bi prešla in podpisala mirovne pogoje. Sultan nima več nobene oblasti zunaj Carigrada; vlada ne more igrati davkov in finančno stanje očiščene Turčije je na ničli. Skoraj vsa Mala Azija — kolikor je niso zasedli Angliji, Francozi, Grki in Italijani — je pod kontrolo Mustafa Kemil pa še, voditelja nacionalcev, ki so proti sedanji sultanovi vladi.

Francoski socialisti niso bili poraženi, temveč ogoljufani.

Pariz. — "L'Humanite", glasilo socialistične stranke (desno krilo) v Franciji, piše, da socialistična stranka je silajno zmagała pri zadnjih generalnih volitvah, toda bila je ogoljufana za najmanj sto poslancev valed nepravilnega preporočnega sistema, katerega volilci niso razumeli in valed katerega je buržoazija lahko premotila nevedne volilce.

Dalje piše omenjeni list, da bo stranka imela dva milijona glasov in 75 poslancev v zbornici, kadar bo štetje glasov končano. Po pravilne improporčnem sistemu bi morala imeti 160 poslancev na temelju dveh milijonov glasov; 1.700.000 glasov je že naštetih. Skupaj je bilo oddanih sedem milijonov glasov in socialisti so prejeli 28 odstotkov, medtem ko so pri zadnjih volitvah imeli 16 odstotkov; to je vsekakor napredek.

Kako krivično je urejen nov volilni sistem, je razvidno iz dejstva, da je bil Jean Longuet, socialistični kandidat, poražen v predmetni Parizi, medtem ko je bilo izvoljenih vseh 14 poslancev kapitalistične koalicije v dotičnem okrožju. Na ta način je 42 odstotkov volilcev, ki so volili socialistično, brez zastopnika, dočim ima ostalih 58% 14 zastopnikov.

Socialistična stranka najmočnejša v Belgiji.

Brusel. — Socialistična stranka je dobila največ glasov pri državnoborskih volitvah v Belgiji. Dobila je 644.499, klerikaleci 618.505, liberalci 309.463, krščanski demokrati 45.197, vojaška stranka 42.173, stranka srednjih slojev 22.543 in stranka narodnega preporoda 14.432 glasov. Liberalci v Belgiji so najnaprednejši za socialisti in skupaj bodo imeli absolutno večino nad ostalnimi nazadnjaškimi strankami.

Španski delavci osvobodili svoje voditelja s stavko.

Saragosa, Španija. — Tukaj so bili zadnji teden zaprti voditelji delavske sindikalistične unije. Delavci so takoj stopili v generalno stavko. Po nekaj dnevih stavke so bili voditelji izpuščeni in delavci so se vrnili na delo.

Estonski odbili boljševike.

London. — Iz Revala poročajo, da sovjetske čete še vedno prodirajo proti Narvi. Estonske čete odbijajo njihov naval in zadnji soboto so se morali boljševiki začasno ustaviti z velikimi izgubami. Toda sovjetske čete so močnejše in imajo boljše artilerije in Narva je izgubljena, ako premirje kmalu ne ustavi boja.

Ameriške vesti.

LESNA TRGOVINA Z JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

New York, N. Y. — Iz poročila ameriškega trgovskega atašea v Rimu je razvideti, da je italijanska vlada dobila dovoljenje od jugoslovanske vlade za uvoz 4000 vagonov lesa. Italijanski lesni trgovci so že stopili v trgovske stike z lesno korporacijo "Sava", katero je največje podjetje v Jugoslaviji, ki se peča z lesno trgovino. Italijanska vlada bo kreditirala ta uvoz za dobavo raznega blaga, katerega Jugoslavija nujno potrebuje.

Italija potrebuje velike količine lesa, ker so bili njeni itak slabi gozdovi za časa vojne skoraj popolnoma izsekani, da se je zadostilo vojnim potrebam in za časa vojne ni dobila nobenega lesa iz inozemstva. Že pred vojno je Italija uvažala vsako leto na tisoče kubičnih metrov raznovrstnega lesa, največ iz sedanje Jugoslavije.

Italijanski lesni trgovci so imeli tudi poganjanja z ameriškimi lesnimi tvrdkami, toda valed visokih cen lesa se niso mogli pogoditi. Italija sedaj najbolj potrebuje borov, les ki pa stane v Ameriki sedaj okrog 125 dolarjev 1000 kubičnih čevljev. Poleg tega so pa še veliki transportni stroški, ki povečajo cene lesa. Valed tega so sklenili pogodbo z jugoslovansko vlado, da bodo dobili židostno množina lesa.

Sploh je lesna trgovina v Jugoslaviji sedaj najvažnejši panoga jugoslovanske trgovine in sploh najvažnejši faktor.

PRESEKBA DELA POHABLJENIM VOJAKOM.

Washington, D. C. — Vojni departament si je nadel nalogo takoj ob pričetku demobilizacije ameriške armade, da stopi v dogovor z raznimi industrijalei in sploh posredovalnicami za delo, da preskrbi koliko mogoče veliko odpuščeniim vojakom delo. Nekateri delodajalci so šli na roko vojnemu departamentu, drugi so pa prezrli tozadevni apel. Vojni departament je sam ustanovil nekatere posredovalnice za delo v vseh večjih industrijskih mestih ter na ta način veliko pomagati odpuščeniim vojakom si preskrbeti potrebni zaslužek.

Najvažnejše je bilo pa vprašanje, kako odpomoči pohabljenim vojakom. Ustanovil se je posebni oddelek, kateremu načeluje podpolkovnik Matthew C. Smith, ki je tudi organiziral vse potrebno, da se odpomore pohabljenim vojakom. Nekaterim pohabljenim vojakom je oskrbel brezplačni poduk v vsakovrstnih strokah, drugim daje mesečno podporo, da se morajo izobraziti za svoj bodoči poklic in nekaterim je pa preskrbel potrebni zaslužek. Poleg tega je stopil v tesnejšo zvezo z organizacijami kot n. pr. "Ameriška legija", "Društvo za delo nezmožnih veteranov" i. dr., da bo njegovo delo uspešnejše.

Ta oddelek vojnega departamenta je namreč sklenil, da bo pomagati kolikor mu bo le mogoče preskrbeti potrebno strokovno izobrazbo vsem pohabljenim vojakom, da si bodo lahko preskrbeli potrebni zaslužek, ker sedaj ne morejo opravljati svojega prejšnjega poklica. Na ta način upa ta oddelek, da opomore onim vojakom, ki so bili pohabljeni v zadnji vojni in se sedaj nahajajo v veliki potrebi.

Poleg tega je tudi razposlal apele na vse merodajne faktorje, da naj pomagajo temu oddelku vojnega departamenta, da zamore izvršiti svoje naloge.

POTOP.

Zgodovinski roman.

Epizni H. Sienkiewicz. Prevodil Podravski.

(Nadaljevanje)

"Počakaj še minuto!" zakliče Zagloba, "kaj ti stvar je jako važna. Povej nam, gospod sorodnik, ali ti je Radzivil obljubil, da nam priznase, ko si ga prošil za to v Kejdaneh?"

"Da!" odvrne Kmitic. "Imeli bi ostati ob času vojne v Birži."

"Torej spoznaj Radzivila, ki se je izneveril ne le domovini in kralju, marveč vodi za nos celo svoje lastne služabnike. Tu imaš pismo na poveljnika v Birži, katero sem našel pri častniku, ki je načeloval spremljajočim nas vojakom. Čitaj!"

S temi besedami poda Zagloba Kmiticu hetmanovo pismo. Ta je vzame ter jame čitat potihoma. Toda čim dalje je čital, tem huje mu je kri silila v glavo in rdečica sramote mu zalivala čelo. Nakrat pa zmane pismo z rokami ter je vrže ob tla.

"Ostanite zdravi!" reče. "Bolje bi bilo, da bi bil poginil od vaših rok!" Po teh besedah urno zdrija iz sobe.

"Gospodje!" reče Skretuski po kratkem molčanju. "S tem človekom je težavno imeti posla. Kakor Turek v Mohameda, tako veruje on v Radzivila. Ni sicer zloben človek, toda pamet se mu je zmešala."

"A sedaj nastane med njima razpor, saj ste videli, kako je zardel, ko je čital pismo... To človek je pripravljen ne le Radzivilu, marveč vragu samemu izkopati oči. Zelo me veseli, da sem mu rekel življenje," reče Zagloba.

"Nu, bodi Bog z njim," reče Volodijevski. "Posvetujmo se sedaj, kaj naj učinimo?"

"Sedimo in odjezdimo... Konji so že oddahni," odvrne Zagloba.

"Da, odjezdimo čim urneje tem bolje," se oglasi Mirski. "A vi, gospod, mečnik, pojedite li s nami?"

"Kajpada, da tu ne sedim mirno... Toda ker ste vi namenjeni oditi takoj, povem vam odkritosrečno, da mi ni povsem priljčno oditi s vami. Treba se je nekoliko pripraviti za dolgo pot... Sam Bog vé, kedaj se vrnem?... Treba je še to in drugo urediti, skriti, kar je boljega ter premamljivo blago poslati sosedu... Šele v jutro bi utegnili biti gotovi."

"Mi ne moremo čakati niti minute, ker visi Radzilev meč nad nami," odvrne Volodijevski. "Kam nameravate zbežati, gospod?"

"Po vašem nasvetu odpeljem deklico v pušavo, sam pa, kot človek, ki je še sposoben snikati sabljo, pojdem na pomoč kralju in domovini."

"V takem slučaju ostanite zdravi... Bog daj, da se srečamo v boljših okoliščinah!"

"Bog vam povrni, da ste mi prišli na pomoč. Bržkone se še srečamo kje na bojnem polju!"

"Bog vam daj zdravje!"

"A vam srečno potovanje!"

VIBURNUM COMPOUND

Je to česar potrebujete.

Da se počutite ko same svoje, ženske verjemite mi to, da se rešite vaših navadnih bolezni in prenehate staret presodaj, ker vsaka perioda vaše bolezni vam pusti neko snamenje ostarlosti in se vam to bere na obrazu. Kdo se neki briga za starostljajčo lenako? Kdo je zadovoljen izgledati kot stara ženica, dobro torej če nečete tega, potem pomagajte same sebi in si naročite takoj zdravila slavnostnega Viburnum Compound, katero se priporoča za vse slučaje nerednosti pri ženskah in njih oslabelosti. Najbolje znano zdravilo za "mesečno" zdravilo v teh slučajih. Večina žensk ki so že poskušale to zdravilo ne morejo biti več brez njega sedaj. Ne trpite več nadalje, temveč si naročite še danes. To se prodaja samo pri Laxal-Medicines Company, 154, Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa. Dovolj za zdravljenje šest zavojev stane deset dolarjev, en zavoj pa stane dva dolarja. Davek 4 cente na zavoj.

Razne Pijače

lahko napravite doma iz naših sestavin, pijače katere zelo ljubite. Močne do sto gradov vse to vas stane zelo malo le 50 centov na galon. Jamčimo in poljemo po niski ceni. Pošljite nam svoto \$1.00 na: Joseph Orlovsky, P. O. Box 265, Conemaugh, Pa.

V ODGOVOR PROHIZIJLI!

KUHAJ SAM DOMA! Iz našega izvrstnega Malta in hmelja napravite lahko vsak sam dobro pivo, katero vas osveži in okrepča kot v starih časih. 10 galon pijače za \$3.25. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogler, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

In častniki so se jeli posiljavati od mečnika ter priklanjati se gospodični Aleksandri.

"V pušavi se snidete z mojo ženo in z moji mi otroci," reče Jan Skretuski. "Poklonite se jim v mojem imenu, gospodična Aleksandra!"

"Spomnite se časih tudi mene..." dostavi Volodijevski. "Dasi ste me zavrgli, vendar ostanem vam vedno udan z vsem srcem."

"Sprejmite tudi od mene, draga evetica, prigržen pozdrav!" omeni Zagloba, in stopi k mladi deklici. "Pozdravite v mojem imenu gospo Skretusko in moje nemirne dečke! Hej, zelo živahni so!"

Mesto odgovora ga prime Alenka za roko ter jo molče pritisne k ustom.

VII.

V tej noči, čez dve uri po odhodu Volodijevskega krdela, je dospel v Bilevite sam Radzivil, ki je šel Kmiticu na pomoč, ker se je bal, da ne bi prišel v roke Volodijevskemu. Ko je začel, kaj se je bilo zgodilo, je vzel mečnika in Alenko ter se vrnil z njima v Kejdane, ne da bi se bil oddahnil.

Hetman je bil zelo razburjen, ko je poslušal mečnikovo pripovedovanje, ki je razkladal vse na drobno ter hotel s tem odvračati od sebe jezo groznega magnata. Radi tega se ni smel upirati odhodu v Kejdane, da, še veselje ga je, da se je nevihta tako končala. Dasi je sumil Radzivil, da so bili med seboj dogovorjeni, vendar je pozabil v tem hipu radi prevelikih skrbij celo na mečnika.

Beg Volodijevskega je bil zmoten marsikaj spremeniti na Podlesju. Horotkovič in Jakob Kmitic, ki sta stala armadi zavemnikov na čelu, sta bila sicer dobra vojaka, toda ne posebno sloveča, radi česar tudi ni imela vsa zveza velikega pomena. Med tem pa so z Volodijevskim dospeli tje, kaj moške, kakor: Mirski, Stankovič, Oskerk, ne prištevajoč malega viteza, ki so bili vsi vrli častniki, uživajoč splošno spoštovanje.

Bil je na Podlesju tudi knez Bogoslav, ki se je z nadvojvodovini polki upiral zaveznikom in pričakoval neprestano pomoči od ujea. Toda ujea, mejni grof, je vedno le odlašal ter čakal, kaj se vse pride. Moč uporne armade pa je med tem naraščala z vsakim dnevom.

Hetman je bil iz početka sam namenjen, odriniti na Podlesje ter z enim mahljajem ugonobiti ustajnike, toda zadrževala ga je važna okoliščina. Bal se je, da utegne po njegovem odhodu biti vse pokonec v deželi in njegova slava pride v švedskih očeh povsem ob veljavo. Knez je jel torej premišljevati ter sklenil pustiti za sedaj Podlesje na miru in poklicati knega Bogoslava na Zmudsko. To je bilo neobhodno potrebno, zlasti radi tega, ker so dohajale grozne novice o pripravah vojvode vitebskega. Hetman se je sicer poskušal pogoditi z njim ter pridobiti ga za svoje namene, toda Sapieha je vrnil pismo nerazpečateno.

Položaj je bil zelo kritičen. Hetman bi bil sicer mogel poslati proti Sapiehi na pomoč Švede, toda to bi mu ne bilo mnogo hasnilo. Vrh tega pa so se zelo omajali od časa klavanske bitke njegovi odnošaji a švedskimi poveljniki; med njimi je zavladala zamera in nezaupnost.

Naravnost le izvrstnega Malta in hmelja, kar vas stane samo 50 centov.

PIVO

Vi lahko imate najboljšo vrsto domače varjene

ČEMU SI SELITI GLAVO—DELAJTE SAMI SVOJE PIVO DOMA.
NAD izvrstno posebno malto hpa in mali naradi vašo dobro pivo. Bosta nadreana zadovoljni kar vam da moči in topline. Ta je naravnost in najboljšega okusa in je dovoljje zmeat.
VRSTA zadovoljnih odjavlencev naradi od dne do dne na tisoče, kar je dokaz, da b nade zmeat ona najboljša na trgu. Sestavljen od izučnih mož, ki se so dolgo trudili, da napravijo nekaj take dobrega za vas.
NAD vam prodaja tega je zelo za kratko obdobjem. Eden sam kade preprosto vaše najboljšo prodavate tega se 1. januarja, 1920, tvorj postavlja na sodno "Hem-brew" dokler ga je le kaj v zalogi. Na oprejen \$1.00 vam pošljemo vse to priprave in zmeat, ki vam daje dovolj za pet galon prave dobre pijače, tako ki ima pivo in čisto pivo. Mi vam pošljemo tudi vse potrebne navodila kako se dolo to pivo.
TA POSEBNA PONUDBA VELJA LE ZA DORO DO DNI.
Dovolj za pripravo za 10 galon pivo vam pošljemo za svoto \$3.50. Vi si pošljete \$1.50. Da smoj je le 50 centov, ki potrebni za izdelanje najboljšega "Hem-brew" vaše domače alkohola. Vse je vrnjeno le za 10, da si naravnost dobro pijače in sicer se malih navodilih, ki vam jih pošljemo je to lahka stvar.
Pošljite nam vaše narodilo in dante za hitro poljivanje in mi VAM JAMČIMO POLNO ZADOVOLJNOST.

Nale knjige polna različnih načelov kako se ima narediti spozna pivo, vna in druge (ine literje, vam pošljemo (polnina viteta) za \$1.00 v gotovini dnanju ali Money Order.

Naslovite vse na: MICHIGAN WHOLESALE HOME BREW SUPPLY CO., 281 FARNSWORTH AVE., DETROIT, MICH.

"PAZITE NA MENJAJOČE CENE."

Sedaj je mogoče pošiljati denar v stare domovine in sicer na Slovensko v kronah, v kraje sasedene po Italijanih pa v lirah.

Sedanje cene so s poštnino vred:

100 kron	\$1.50	500 kron	\$ 7.00
200 kron	 3.00	1,000 kron	 14.00
300 kron	 4.35	5,000 kron	 66.50
400 kron	 5.80	10,000 kron	 133.00

Potuje se tudi lahko v stare domovine, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je za sedaj le kaj male, zato je bolje, da vsakdo malo potpi, da se razmere sboljšajo.

Za pojasnila pišite na:

FRANK SAKNER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njeni mi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,

Hermia, Pa.

POTREBUJEMO DEKLE

za splošno delo pri mali družini treh ljudi. Dober dom. Izvrstna plača. Oglasite se pri: 351 Meyran Ave., Pittsburgh, Pa.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja moj brat John Kenik (ali Kenk), star okrog 56 let. Pred 15 leti bival je nekje v Minnesoti in od tedaj pa nisem nicesar čul o njem. Cenjeni rojaki ako kdo ve za njegov sedanji naslov prosim, da mi ga naxnani, ako bo sam čital oglas naj se mi nemudoma pri prijavi svojem bratu. Sporočiti mu imam zelo važne stvari iz stare domovine in sicer ima dobiti dedščino po svojem stricu. Moj naslov je: Jakob Kenk, P. O. Box 63, Moon Run, Pa.